

Kestävä ja kannattava perhemetsätalous tarvitsee vahvaa metsäedunvalvontaa niin Suomessa kuin kansainvälisilläkin foorumeillakin, muistuttaa osastopäällikkö Pekka Airaksinen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta. Airaksinen puhuu tänään Mikkelin metsänomistajat –kerhon metsäillassa Helsingin yliopiston Maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen auditoriossa.

Perhemetsissä edunvalvonta korostuu

EU:ssa ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta metsäasiat näyttävät tulevan siitä huolimatta esille hyvinkin monilla sektoreilla, esimerkkinä suojelu- ja ympäristöasiat. Metsänomistajien edunvalvonnassa on pidettävä huoli siitä, että eurooppalainen metsästrategia rakentuu hyväksi havaitun meikäläisen perhemetsätalouden mallin pohjalta. Yhteisön puuntuotantoon liittyvä mahdollinen tukipolitiikka ei saa vääristää kilpailuasemia eri jäsenmaiden välillä, mikä on otettava huomioon myös tulevien uusien jäsenmaiden osalta.

Kansallisessa metsäohjelmassamme on painotettu nuoren metsän hoitoa edistävää kampanjaa. Ensiharvennushakkuiden lisäämiseksi puulle on luotava uusia käyttömahdollisuuksia, mikä osaltaan varmistaa pieniläpimittaisen kuituraaka-aineen täysimääräisen menekin. Vuotuinen metsien kasvun tavoite on asetavissa jopa 100 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2025 mennessä nykyisen noin 80 miljoonan kuution asemasta. Metsäteollisuuden investoinneissa on tasapainotettava tukki- ja kuitupuun käyttösuhteita. Puun käytön kasvun pitää sisältää sekä teollisuuden käytön kasvua että puun energiakäytön kasvua.

Suomalaisen puunjalostusteollisuuden tuotantokoneisto on maailman huippuluokkaa. Eurooppalaisessa työnojaossa tätä tehokkuutta on pystyttävä hyödyntämään täysimääräisesti.

Kilpailuviranomaisten puolella on tehty perusteellinen selvitys suomalaisesta puukauppajärjestelmästä. Selvästi on havaittu, että keskittyneiden ostajien markkinoilla tarvitaan metsänomistajien jonkinasteista yhteistyötä neuvotteluissa. Kotimaiselta kilpailuvirastolta toivoisi ymmärtämystä metsänomistajien puukaupalliseen yhteistyöhön. Kysehan on koko ajan ollut siitä, miten puumarkkinoiden toimivuus voidaan turvata. Siitä hyötyvät niin keskieuropalaiset kuluttajat kuin kansainväliset osakesijoittajatkin. Toivotavasti suurin hyöty lankeaa kuitenkin suomalaisille metsänomistajille puukaupan sujuvuutena. Kilpailulain sallimalla menettelyllä on turvattava tasapainoinen puumarkkinoiden toiminta. Tämä tulee vastaan viimeistään metsäveromuutoksen jälkeen vuonna 2006.

EU:n seuraavan laajentumisen jälkeen on otettava huomioon, että EU on omavarainen puuraaka-aineen osalta. Tätä omavaraisuutta on myös ryhdyttävä hyödyntämään. Tänä vuonna suomalaiset puunjalostajat ovat ennakoineet tuovansa EU:n ulkopuolisista maista yli 15 miljoonaa kuutiota raakapuuta. Tämä kehityssuunta ei voi olla järkevää sisäisten puumarkkinoiden kannalta. Sama ongelma on koettu monissa muissakin EU-maissa eikä pelkästään Suomessa.

Tuontipuun aluetaloudellisia vaikutuksia on lievennettävä laajentamalla teollisuuden kapasiteettia vastaamaan lisääntyviä raaka-ainemahdollisuuksia. Toisena vaihtoehtona on tarkastella tuontipuuhun liittyviä määräyksiä, esim. terveystarkastuksia ja alkuperätodistuksia. Myös tuontipuun tuotanto kestäväällä periaatteella on otettava tutkittavaksi.

Metsien mahdollisuudet energian tuotannossa ovat jälleen nousseet voimakkaasti esille. Monissa maissa puuenergia on saanut myönteisen suhtautumisen. EU:n sisällä on hyvät mahdollisuudet lisätä puuenergian tuotantoa. Samalla voidaan tehostaa myös muiden biopolttoaineiden käyttöä, jolloin energiakäyttöön soveltuvien peltokasvien viljely on otettava huomioon.

Aluetaloudellinen kannattavuus on otettava huomioon energiaratkaisuja tehtäessä, jolloin puuenergian hyödyntäminen korostuu. Suomessa puuenergian tuotantoon on käytettävissä vuosittain 10 miljoonan kuutiometrin energiapuumäärä. Varsinkin kunnalliset lämpövoimalat ovat ratkaisevassa asemassa. Viime aikoina on tehty päätöksiä myös suurenluokan lämpövoimaloista, joissa puupolttoainetta tarvitaan lähes kolme miljoonaa kuutiota. Hiilidioksidipäästöjen supistaminen ja kansainväliset sopimukset hiilipäästöjen rajoittamisessa tukevat puuenergia lisäämistä.

Metsien sertifiointijärjestelmien kehittämisessä on otettava huomioon, että järjestelmä on kansainvälisesti yhteensopiva, luotettava ja avoin sekä varmistaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden. Lisäksi Suomen tulee toimia aktiivisesti sellaisten kansainvälisten järjestelmien kehittämisessä, jotka edesauttavat Suomen perhemetsätalouteen perustuvaa sertifiointiratkaisua. Metsien sertifiointiin ja alkuperän varmentamiseen on toteutettu kansallinen ratkaisu, jolla pystytään turvaamaan perhemetsätalouden vahvuudet vientimarkkinoilla. Sama malli soveltuu yleiskäyttöön koko EU:n alueella, myös uusissa jäsenmaissa. Sertifiointiin on pidettävä sisällään myös tuontipuuta koskevat määräykset.

MTK:n metsäedunvalvonta turvaa kestävää, kannattavaa ja vahvaa perhemetsätaloutta. Kyseessä ei ole vain kotimaassa tapahtuva edunvalvonta, vaan yhä useammin metsänomistajien edunvalvontaa hoidetaan kansainvälisellä foorumeilla. Kattava jäsenpohja mahdollistaa tehokkaan edunvalvonnan. MTK:n metsäedunvalvonnan vahvuus on näkynyt päätettäessä metsänsuojeluohjelmien valmistelusta. Jos metsille asetetaan uusia lakisääteisiä suojeluvälitteitä, niin on oikeudenmukaista, että metsänomistaja saa korvauksen monimuotoisuuden säilyttämisestä ja metsien lisäsuojelusta aiheutuvista tulon menetyksistä. Uusin edunvalvonnan kohde on metsille suunnitellun kiinteistöveron torjunta. MTK on luotettava, vahva asiantuntijaorganisaatio perhemetsätalouden edunvalvojana. Siinä työssä tarvitaan myös aktiivinen ja kattava jäsenkunta.

Lisätietoja: Osastopäällikkö Pekka Airaksinen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.,
040 511 1189